

Stanisław Godlewski

Wybory

Palestra 9/4(88), 1-5

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STANISŁAW GODLEWSKI

Wybory

Dnia 30 maja naród polski wybierze swoich przedstawicieli do Sejmu i do rad narodowych wszystkich szczebli.

Upłynął okres czteroletniej kadencji Sejmu i rad narodowych, kadencji pracowitej i twórczej, bo pozostawiającej po sobie trwałe ślady na drodze rozwoju gospodarczo-politycznego kraju. Przemysł znacznie zwiększył swą produkcję, przeszło 100 nowych, wielkich zakładów przemysłowych zaczęło w tym okresie pracę. Szczególnie szybki rozwój zaznaczył się w przemyśle chemicznym i maszynowym. Ma to jednocześnie znaczenie dla postępu techniczno-gospodarczego w przemyśle i rolnictwie, dla wzrostu eksportu oraz zaspokojenia potrzeb ludności. Budowa w kraju największych zakładów petrochemicznych w Płocku, połączonych rurociągiem „Przyjaźń” z ropośnymi terenami ZSRR, pozwoli na pełne zaopatrzenie kraju w paliwo i smary dla przemysłu chemicznego. Znaczny wzrost wydobywania węgla koksującego, wybudowanie nowoczesnych elektrowni na bazie węgla brunatnego w Turosszowie i Adamowie, rozbudowa kombinatu siarki w Tarnobrzegu — to tylko niektóre z wielkich osiągnięć przemysłowych w ostatnich czterech latach. W rolnictwie zaznaczył się również wzrost produkcji zbóż, ilości sztuk pogłowia bydła i trzody chlewnej.

W latach 1961—1965 realizowany był szeroki program rozbudowy instytucji służących oświacie, ochronie zdrowia i kulturze.

Budownictwo mieszkaniowe dało w okresie 4 lat prawie półtora miliona izb dla pół miliona rodzin.

Wszystkie te osiągnięcia gospodarcze zwiększyły dochód narodowy. W parze z tym nastąpił wzrost dochodów ludności miast i wsi, co znajduje wyraz w zwiększeniu stanu posiadania artykułów trwałego użytku.

Równoległe z rozwojem gospodarczym kraju nastąpiły zmiany w stosunkach społecznych i politycznych, pogłębiła się demokracja socjalistycz-

na. Wzmocnił swoją rolę samorząd robotniczy i chłopski, a uprawnienia rad narodowych zostały rozszerzone, co zwiększyło ich wpływ na rozwój gospodarczy terenów ich działania.

Sejm rozwijał bardzo konstruktywną działalność ustawodawczą, będąc jednocześnie organem kontrolnym nad rządem. Uchwalił 85 ustaw, w tym Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego, Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz wiele ustaw regulujących podstawowe problemy różnych dziedzin życia gospodarczego, oświaty i in. Kodyfikacja prawa i postępowania cywilnego ma zasadnicze znaczenie dla kształtowania współczesnych stosunków społecznych i gospodarczych, dla umocnienia socjalistycznej praworządności i doskonalenia systemu prawnego.

Tak więc kadencja Sejmu i rad narodowych zamyka się poważnym dorobkiem budownictwa socjalistycznego w naszym kraju we wszystkich dziedzinach życia społecznego, gospodarczego i politycznego. Osiągnięcie tych efektów było możliwe dzięki dużemu wysiłkowi całego społeczeństwa dla realizacji planów gospodarczych oraz dzięki zjednoczeniu wszystkich sił patriotycznych we Froncie Jedności Narodu.

Ten ogromny dorobek ogólnonarodowy jest także w jakiejś części udziałem adwokatury. Wprawdzie udziału tego nie da się przeliczyć na złotówki, ale wartość społeczna pracy adwokatów we wszystkich jej przejawach daje się podsumować. W dziedzinie pracy zawodowej, tj. obsługi prawnej ludności, adwokatura wypełniała swoje zadania, nie zapominając o swej roli współczynnika wymiaru sprawiedliwości. Udział adwokatów w postępowaniu sądowym czy to w sprawach cywilnych, czy karnych przyczyniał się do ugruntowywania praworządności i do wzrostu świadomości prawnej społeczeństwa.

Adwokatura, która często jest przy styku obywatela z władzą, ma szczególne prawa i obowiązki w zakresie ochrony interesów indywidualnych obywatela w zgodności z porządkiem prawnym i interesem mas pracujących. Jest to w praktyce bardzo trudne, bo nie zawsze obywatel patrzy na swój interes w sposób obiektywny i przy uwzględnianiu obowiązujących przepisów. Adwokat w takim wypadku musi umieć i chcieć przekonać obywatela o obiektywnych faktach i treści prawa. Tak wypełniony obowiązek kształtuje świadomość prawną społeczeństwa i stosunki społeczne, a jednocześnie nie wywołuje on nieuzasadnionych konfliktów między obywatelem a państwem. Jednakże tam gdzie prawo obywatela zostało naruszone decyzją organu władzy, adwokat powinien korzystać ze wszystkich przysługujących mu środków prawnych, aby doprowadzić do przywrócenia prawa.

Adwokatura w pełni korzystała ze swoich uprawnień, jednakże w zakresie obowiązku kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa zdarzały się wypadki, że adwokaci zajmowali niedostatecznie aktywną po-

stawę, choć tego wymaga się od adwokata z racji jego funkcji społecznej. W sumie jednak adwokatura przyczyniła się w okresie ostatnich lat do umocnienia praworządności, która jest podstawowym czynnikiem więzi między społeczeństwem a państwem.

Wybory tegoroczne poprzedzi uchwalenie przez Front Jedności Narodu nowej platformy wyborczej, a zatem wytyczenie zadań, jakie stawia naród swoim przedstawicielom w Sejmie i w radach narodowych. Zadania te nie będą ani łatwe, ani proste, bo tempo rozwoju gospodarczo-politycznego kraju wzrasta z roku na rok. Realizacja założeń Frontu Jedności Narodu jest jednak możliwa dzięki temu, że opiera się głównie na sojuszu politycznym PZPR, ZSL i SD jako podstawowych sił politycznych, które nadają kierunek działaniu i mobilizują wysiłek społeczny.

Front Jedności Narodu, skupiając w swych szeregach przedstawicielstwo wszystkich twórczych, postępowych i patriotycznych sił narodu, daje najszerszą bazę działania. Każda z partii politycznych zachowuje samodzielność, ale — dlatego że łączy je jeden cel — kierunek działania jest wspólny wszystkim. Ta podstawowa cecha Frontu Jedności Narodu pozwala na wysuwanie wspólnych list wyborczych i przedstawiania kandydatów nie tylko spośród członków tych trzech partii, ale również innych działaczy społecznych, którzy chcą aktywnie uczestniczyć w budownictwie socjalistycznym. „PZPR, działając w bloku politycznym z ZSL i SD — jak powiedział tow. Gomułka na III Plenum KC PZPR — występuje nie tylko w roli przedstawiciela klasy robotniczej, tej przodującej siły narodu, występuje równocześnie jako partia sojuszu robotniczo-chłopskiego, jako partia sojuszu klasy robotniczej z inteligencją, jako rzecznik interesów ogólnonarodowych.”

Tak szeroki front działania i reprezentacja interesów wszystkich warstw społecznych narodu zapewniają listom wyborczym Frontu Jedności Narodu pełnię zaufania zarówno co do programu, jak i co do kandydatów na posłów i radnych.

W nadchodzącym okresie adwokatura w nowych formach organizacyjnych będzie znacznie lepiej realizować swoje funkcje względem tych, z którymi styka się przy wykonywaniu czynności zawodowych. Coraz wyraźniej adwokaci widzą w swoim zawodzie funkcję społeczną i coraz częściej z zachowaniem ochrony interesów klienta zajmują postawę działacza społecznego.

W ubiegłym okresie kadencji, wielu adwokatów pracowało bardzo aktywnie w radach narodowych i we wszelkiego rodzaju i różnego szczebla organizacjach społecznych. Szkoda, że tej działalności dotychczas nie pokazano opinii społecznej. Ale trzeba zaniechanie organów adwokatury w tej dziedzinie jak najszybciej usunąć. Już dzisiaj wiemy, że w niektórych izbach prawie 50% adwokatów jest zaangażowanych w pracy spo-

łecznej, a chyba niewiele środowisk zawodowych poza adwokaturą może poszczycić się takim uaktywnieniem.

Zbliżające się wybory dają adwokaturze szczególną okazję i szansę zwiększenia aktywności we wszelkiego rodzaju akcjach i poczynaniach Frontu Jedności Narodu zarówno w okresie samych wyborów, jak i później. Adwokatura z racji swoich kwalifikacji zawodowych, jak i społeczno-politycznego przygotowania wielu swych członków może i powinna włączyć się czynnie do działalności nad upowszechnieniem programu Frontu Jedności Narodu i przyczynić się do jego realizacji. Wielu adwokatów znajdzie się na pewno w szeregach radnych różnych szczebli; będą tam mieli dzięki swojemu zawodowemu przygotowaniu możliwość przyczynienia się do podnoszenia poziomu pracy rad narodowych. Należy życzyć adwokaturze, aby jak najwięcej adwokatów uzyskało mandaty radnych oraz aby z obowiązków tych wywiązywali się jak najlepiej.

Realizacja szerokiego i ambitnego programu Frontu Jedności Narodu to obok rozwijania działalności gospodarczej dla zwiększenia mocy techniczno-produkcyjnych także dalsze podnoszenie poziomu życia obywateli.

W zakresie działalności gospodarczej adwokatura ma także duże możliwości przyczynienia się do należytego jej zabezpieczenia. Piąta część adwokatury to radcowie prawni, którzy w swej pracy zawodowej są bezpośrednio związani z zakładami produkcyjnymi, handlowymi, usługowymi lub pracują w organach nadrzędnych nad tymi zakładami. W ramach więc swojej działalności mogą i powinni przyczyniać się do takiego nadzoru, żeby mienie społeczne było w należyty sposób chronione przed zakusami wszelkiego rodzaju przestępczych jednostek czy grup. Przestępczość gospodarcza to przecież nie tylko zmniejszanie efektów gospodarczych ogólnopaństwowych, ale także jeden z hamulców wzrostu stopy życiowej społeczeństwa. Radcowie prawni — dzięki znajomości zarówno struktury organizacyjnej swoich zakładów pracy, jak i obowiązujących tam przepisów w zakresie obiegu dokumentów — stanowią tę część adwokatury, która stoi i zawsze powinna stać na straży jak najszerszej pojętego interesu ogólnego społeczeństwa zlokalizowanego w ich zakładzie pracy. Od poziomu pracy radców prawnych zależy więc w pewnym stopniu efektywność działalności gospodarczej. Należy więc oczekiwać, że adwokaci-radcowie prawni w zakresie swoich możliwości sumiennie, w połączeniu z wysokim wyrobieniem zawodowym i politycznym przyczynią się do wykonania założeń programowych Frontu Jedności Narodu w dziedzinie gospodarczej.

Tak więc adwokatura jako całość — zarówno w zakresie działalności zawodowej, jak i społecznej — ma szerokie pole działania, przy czym na podstawie wzrastającego uaktywnienia społecznego można sądzić i oczekiwać, że da ona swój wkład w wysiłek całego narodu w budow-

nictwo socjalizmu w okresie nowej kadencji organów władzy mas pracujących.

Tegoroczne Święto Pracy, obchodzone po raz dwudziesty po Wyzwoleniu i zbiegające się z przygotowaniem do wyborów, jest szczególną okazją do podsumowania wielkich osiągnięć nie tylko w okresie ostatnich 4 lat, ale i w ciągu dwudziestu lat budownictwa socjalizmu, jest świętem szczególnie uroczystym mas pracujących, w tym także adwokatury.

KAROL POTRZOBOWSKI

Regulamin w sprawie rachunkowości zespołów adwokackich w praktyce kierownika zespołu.

Z dniem 1 stycznia 1965 r. wszedł w życie nowy regulamin w sprawie rachunkowości zespołów adwokackich, uchwalony na posiedzeniu plenarnym Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 14.XI.1964 r. i zatwierdzony decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 9.XII.1964 r. Regulamin ten zastąpił instrukcję Naczelnej Rady Adwokackiej z 1954 r., która jako wydana w pierwszym okresie istnienia zespołów, nie rozwiązała wielu zagadnień dotyczących gospodarki finansowej, a poza tym zawierała szereg postanowień, które nie wytrzymały próby życia. Konieczność wydania nowych przepisów powstała również w związku ze zmianami dotyczącymi struktury zespołów adwokackich a wynikającymi z ustawy o ustroju adwokatury i z rozporządzenia w sprawie zespołów adwokackich.

Uchwalenie regulaminu oparte jest na delegacji zawartej w § 41 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.XII.1963 r. w sprawie zespołów adwokackich (Dz. U. z 1964 r. Nr 1, poz. 4). Stosownie do pisma ókólnego Ministerstwa Finansów z dnia 10.V.1952 r. (Dz. Urz. Min. Fin. z 1952 r. Nr 16, poz. 42) rachunkowość zespołów „powinna być prowadzona według zasad i sposobów ustalonych przez Naczelną Radę Adwokacką a zatwierdzonych przez Ministra Sprawiedliwości”, w związku z czym odstępstwa od postanowień omawianego regulaminu z dnia 14.XI.1964 r. przy prowadzeniu rachunkowości zespołu mogą pociągnąć za sobą konsekwencje podatkowe, nie wyłączając stwierdzenia nieprawidłowości ksiąg i ustalenia podstawy opodatkowania w drodze oszacowania.

Zadaniem niniejszego opracowania nie jest komentowanie poszczególnych postanowień regulaminu dotyczących sposobu i techniki księgowania, gdyż nie odbiegają one od powszechnie stosowanych zasad prowadzenia rachunkowości i są dostatecznie znane księgowym zespołów. Pragnę natomiast zwrócić uwagę na zagadnienia, które powinny szczególnie interesować kierowników zespołów, jako wiążące się z ogólnym obowiązkiem prowadzenia spraw finansowych i gospodarczych zespołu (art. 30 u. o u.a., § 39 rozporządzenia) i sprawowania nadzoru nad pracą personelu pomocniczego. Wydaje się również rzeczą celową przypomnienie podstawowych przepisów podatkowych, które się wiążą z działalnością zespołów adwokackich.